Nro. 6

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Nayjwyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi szego

z *Wilna VS.* 21 Stycznia 1800 *w* Sobotę

z Petersburga VS. 10 *Stycznia.*

Otrzymali rangę Generała Lieutenanta Generał Maj rowie: Korpusu Jnżenierow w Roczensalmie Tomiłow; Leibgwardyi *Preo*brażeńskiey Xiąże Gika. Półkownicy zostaią Generał Majorami: Regimentu Hagenmeistera Bykow naznaczony *Szefem* regimentu muszkietyerow dawniey Kozłowa; regimentu Rozena von Hartung naznaczony szefem regimentu muszkietyerow dawniey Puszczina 2. połku strzeleckiego Alfimow naznaczony Szefem połku strzeleckiego dawniey Foka 1. Woyska Dońskiego Denisow 8.

Uwalniaią się od służby na własną prośbę: General Lieutenant Kozłow; Generał Major Puszczin 2 z mundurem armii. Generał Major Fok 1 z rangą Generała Lieutenanta i mundurem; regimentu muszkietyerow Tirtowa *P*odpółkownik Gołowin z pensyą połowy gaży i mundurem; regimentu muszkietyerow Brunowa *P*odpółkownik Kozłow 1 z mundurem regimentu muszkietyerow Przybyszewskiego Podpółkownik Łogunow 1 z mundurem; strzeleckiego połku Millera 3 Połkownik Wrangel z rangą General Maiora i mundurem.

*P*odpółkownicy zostaią Połkownikami: garnizonowych regimentow: Malejewa Unferzacht; Lebedewa Sipiagin; Gogela 1 Mawrin; Wimpfena Larui. Hessena Brunau; De Castro Lacerda Kaszutin; Meszczerskiego 1 Skrupski. Majorowie Podpółkownikami: regimentu garnizonowego Ukołowa Mordas; garnizonowego Nabokowa Sidorow; woyska Dońskiego głowaiskoy; regimentu muszkietyerow Elmpta Manachtin; konnego Ratiewa Jgnatiew; muszkietyerow Hagenmeistera Lińskoy; grenadyerow Mamaiewa Turczaninow; muszkietyerow Millera 1 *P*alibin. Leib Kirassyerow JEGO IM*P*ERATORSKIEY MOSCI Teniot; muszkietyerow Baranowskiego 2 Meinbum, Czarnomorskiego woyska Eremiejew.

Generał Lieuteant Xiąże Galicin 1 uwalnia się od służby. Naznaczeni kommendantami: konnego połku Ratiewa Podpołkownik Zegulin; batalionu artilleryi Nielubowa *P*ółkownik Xiąże Myszeckoy 1. Strzeleckiego połku Titowa 2 ciężko raniony *P*odpołkownik Worobiew z rang listy wymazany. Kapitan nad Astrachańskim portem Lialin uwolniony od obowiązkow; mieysce iego zastąpi Generał Major Zochow 2. *S*ardyńskiey służby Kapitan Xavier przyimuie się do Rossyiskiey na tymże stopniu. JEGO IMPERATORSKA MOSC maiąc sobie podany balans dochodow S. Petersburgskiey Tamożni, przez Aktualnego Taynego Konsiliarza, i handlowego Collegium Prezydenta Xiążęcia Gagarina, a znalazłszy dochody znacznie pomnożone nad przeszłe lata, roskazał Dozorcom wyżey pomienioney tamożni, w liczbie 5 rozdać 4 brillantowe pierścienie, i kosztowną tabakierę.

Orderem S Anny 1 Klassy zaszczyceni zostali: General Lieutenant Lewszin; Generał Lieutenat Chruszczow; Generał Major Fok; General Maior Szepielew; Generał Major Esipow; Generał Lieutenant Bułhakow; Generał Major Xiąże Gorczakow 3; General Major Hesse; Generał Lieutenant Graf Apraxin; Moskiewski Ober Policmeister Generał Maior Ertel; Tayni Konsiliarze, *S*enatorowie: Mołczanow, Kozin, Zełtuchin, Kozodawlew; Jan i *P*iotr Nariszkinowie; *A*ktualny stanu Konsiliarz Justic Collegii Jnflantskich, Estlandskich i *F*inlandskich dzieł Prezydent Weidemejer; Mieżowego Departamentu w Senacie Ober Prokuror Rindin.

Order S. Anny 2 Klassy otrzymali: *G*enerał Prowiantmeister Kożewinkow, woienni Konsiliarze, Kuszkin, *A*kleczeiew, Rindin, Bieliakow, Półkownik Ulamius, *M*ajor Nieczaiew; Generał Maior Płutałow; *G*enerał Major Łychaczew; Kolleski Konsiliarz Miłowanow; Rotmistrz Beklemiszew. Półkownik *P*etrowski. Kolleski Konsiliarz Titow; woienni Konsiliarze, Leśnicki, Usaczow, Kolleski Konsiliarz Dawidow; gwardyi Stabs Ka-

pitan Jwaszkin. Orderem S. Alexandra Newſkiego ozdobiony zoſtał Tayny Konſiliarz Nieplujew.

z Wiednia 15 Stycznia z Gazety Wiedeńſkiey.

D. 12 Była u Dworu wielka gala z okoliczności ſzczęśliwego przybycia do naszey Stolicy Arcy Xiążęcia Józefa Węgierſkiego Palatina, z małżonką iego, Wielką Xiężną Rosſyiſką Alexandrą; osob dyſtyngwowanych kraiowych i zagranicznych liczono 3500; znaydowali ſię obecni: Cesarz i Cesarzowa Jmć Arcy Xiąże Palatinus z Wielką Xiężną; Wielcy Xiążęta Toſkańscy, wszyscy inni bracia Cesarscy; Arcy Xiąże Mediolańſki Ferdinand z Małżonką, i Xiąże Albrycht Saſko Cieszyńſki. Hrabina de Traun z Domu Kollonics mianowaną zoſtała Marszałkową Dworu Wielkiey Xiężny Alexandry.

Gazeta Dworſka uwagi ſwoie nad r. 1799 niedawno zakończonym zamyka temi słowy: Wszyſtkie zamiary nieprzyiaciela dumnego i chciwego w niwecz obrócone zoſtały; Kray Niemiecki zoſtał nietknięty; Włoſki od iarzma oswobodzony; Zwycięſtwa pod Watigni i Fleurus odnieſione r. 1794, dały wzroſt ogromny rewolucyi Francuzkiey; zwycięztwa r. 1799 pod Stockach, Weroną, Placencyą, i tyle innych rewolucyą wſtrzymały nową. Lecz ieszcze od niebespieczeńſtwa wolni nie ieſteśmy; mąż dziś Francuzkim narodem rządzący wzmacnia armie nad Renem i w Szwaycarach, Włoſką formuie, wszyſtkie do boiu zapala; iuż na publiczney bieſiadzie mówił o powtórnym wkroczeniu do Lombardyi; iuż przypominał żołnierzom ſwoim, że r. 1797 byli niedaleko Wiednia; to ieſt o 40 godzin drogi; tak właśnie Auſtryackie woyſka r. 1794 w kwietniu dobywszy twierdzę Landrecy, o 40 godzin znaydowały ſię od Paryża.

Przybył niedawno goniec od Arcy Xiążęcia Karola; powszechna ieſt w mieście pogłoſka, iż rząd Francuzki podał propozycye ściągaiące ſię do zawieszenia broni, które odrzuciwszy Arcy Xiąże, przekłada Miniſtrom gabinetowym, ażeby na nie względu żadnego nie mieli. Generał Baron Kray na Włoſkiey kampanii wsławiony, ma tu wkrótce przyiechać, i nie mieszkaiąc pośpieszy do Szwabii, gdzie pod Arcy Xiążęciem Karolem główną mieć będzie kommendę.

z Londinu 23 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin

Niedoſtatek zboża nie ieſt iuż tak przykry dnia dziſieyszego, iak był przed kilko tygodniami; do rozmaitych portow zawinęło wiele okrętow, które troſkliwość rządową zaspokoiły. Unia dwóch narodow ma wkrótce przyiść do ſkutku; powiadaią, że iuż Parlament Dublińſki nie będzie zwołany. Z Przygórka Dobrey nadziei wiadomość odbieramy, że Kaffrowie przez Hollendrow namówieni, gotują ſię do buntu; kommendant Angielſki o wſzyſtkim u wiadomiony, całemu garnizonowi na oſtróżności mieć ſię *roſkazał*: co ſprawiło że domowa spokoyność w osadzie całey dotąd nietkniętą zoſtała.

Za utrzymanie przez czas bardzo długi znaczney liczby ieńcow Francuzkich należały ſię Dworowi naszemu wielkie summy; chciał pierwszy Miniſter ażeby ten dług zbożem uspokoiony zoſtał; lecz na to konſiliowie pozwolić nie chcą. Słychać że P. Dundas złożywszy Miniſterium wkrótce między Parami W. Britańnii ma zaſiadać. Z Podziału Króleſtwa Mysore potomkowi dawnych rządcow tego kraiu nie doſtało ſię miaſto Seringapatnam, lecz inne Mysore zwane, dawna ſtolica. Seringapatnam zaś i port Mangalore kompania wſchodnie Jndyiſka dla ſiebie zatrzymała.

D. 31 Lipca odprawiła ſię koronacya Kiſna Rajah Oſraver naſtępcy na Tron Tippo Saiba. Do zgromadzonych na uroczyſty obrządek Brahminow przybył z licznym orſzakiem woyſka Angielſkiego General Harris. Rajah zprowadzony na mieysce koronacyi, za pomocą iego i iednego z znacznieyszych Jndyanow na Tron wſtąpił, gdy uſiadł, Brahminowie włożyli mu koronę, pieczęć zaś Królewſką w ręce oddali. Lud niezliczony oświadczył wielką radość. Prezentowano zatym Królowi nowemu Posła Angielſkiego Półkownika Barryclon; powróciwſzy do Palacu znalazł wiele dzielnych koni, kilka ſłoniow, i inne dary armii Angielſkiey.

Baron Hompesch bywſzy Miſtrz wielki Maltańſki przybył do naſzey ſtolicy, gdzie podobno przez całą zimę zabawi. Niezprawdziła ſię pogłoſka o zaięciu przez Szuanow wyſpy Noirmoutier; to iednak pewna, iż między Anglią i brzegami Francuzkiemi nieuſtanne ſą kommunikacye; te chcąc utrzymać, a razem poſtrzegać obroty Breteńſkiey flotty, Lord Bridport kilku wybranym okrętom nieuſtannie krążyć roſkazał; o kommendę flotty w kanale rzecz nie ieſt ukończona; do morza srzodziemnego Lordom Keith i Nelson poſiłki wysłano.

O ſiłach i potędze Szuanow naſtępuiąca wiadomość może bydź poczytana za naydokładnieyszą. Armia Vendeyſka składa ſię z dwóch dywizyi; pierwſzey prawe ſkrzydło w Poitou, lewe w Normandyi; druga ſtoi między Manche i Ligerą. Wſzyſtkie chociaż pod różnemi wodzami, czynią iedno myślnie; podzielone na wiele kolumn małych, nie mogą wprawdzie nic wielkiego przedſięwziąć; lecz nawzaiem łatwiey ſię wyżywić, i nieprzyiacielſkie ſiły rozerwać potrafią. Karność u nich ſurowa. Za danym haſłem, każdy żołnierz nieſie broń i żywność ſwoię. Wodzowie ich odważni i doświadczeni, męſtwa i ſprawności

swoiey dali nieraz wielkie dowody; niektóre tylko wſpomniemy.

Chatillon na czele 800 ludzi ledwie miaſta Nantes nie ubiegł, Scepeaux Angers zaſtraſzył; Bourmont Mans trzymał w zamknięciu; Mercier wziął S. Brieux, Grisolles Redon, Georges więcey od wſzyſtkich dokazał. Trzeba było wziąć ammunicye i broń na fregatach Angielſkich do uyścia Vilaine przywiezioną; nie miał nad 2 tyſiące ludu; republikantow było nierównie więcey: a przecież nic dokazać nie mogli. Frotté naywyżſzy kommendant ma dość liczną iazdę; niektórzy wſzyſtkich ogułem Szuanow liczyli 150 tyſięcy; połóżmy tylko połowę; rząd przymnſzony z nieprzyiaciołami poſtronnemi woiować, nie wiadomo co tu czynić będzie. To pewna że z Generałem Hedouville ci tylko Wodzowie podpisywali broni zawieſzenie, którzy broni, ludzi, i pieniędzy nie mieli; korzyſtaiąc z czasu spokoynego, są dziś w ſtanie pożądanym do prowadzenia woyny długiey, lub podpisania zyſkowney ugody.

Hrabia de Gouvernet zaſiadaiący niegdy w konſtitucyinym zgromadzeniu, emigrant od r. 1791, otrzymawſzy od konsulow pozwolenie, udał ſię ztąd na mieſzkanie do Paryża.

z Paryża 8 Stycznia z Gazety Frankfortſkiey

Generał en chef Maſsena wyiechał na kommendę armii Włoſkiey, która diwizyami z Hollandyi i Szwaycarow zpwadzonemi znacznie ma bydź wzmocniona. S. Cyr i Oudinot namieſtnikami zoſtaią. Liſty odebrane z Madritu donoſzą, że Dwór cały podzielony teraz ieſt między Xiążęciem Pokoiu i Don Urquijo nowym Miniſtrem. Jeżeli wygóruie pierwſzy, nie ma wątpliwości, iż Hiſzpania prędko woynę zakończy, i ściſłą neutralność zachowywać będzie; gdyż to dobrże ieſt wiadomo, iż Xiąże mniey sprzyia Francuzom niżeli Don Ur quijo. Przydaią niektórzy, że iuż Xiąże ugody szuka z Miniſtrem. który ma za sobą talenta, pracę, i naywyżſze względy Króla Jmci Katolickiego.

Zaſtanowił ſię nie ieden, że Konsul Buonaparte pozwalaiąc wracać ſię do Oyczyzny wygnanym r. 1797 OO. Carnot, Barthelemy, i tylu innym, wyłączył od dobrodzieyſtwa Generałow Pichegru, Willot. Teraz ſię pokazało, że i ci powrócą, ieżeli poſtępek swóy usprawiedliwić potrafią. Przeięte papiery, korreſpondencye, obwiniły mianowicie Generała Pichegru o spisek i zdradę; miał on wielu ſpólnikow; pominowſzy innych, Barras naywyżſzego tylko wodza bez sądu ſkarał. Generał zaś Lojolais i Szef Brigady Badouville ſiedzieli dotąd w Straſburgſkim więzieniu. Wyznaczona dziś rada woyſkowa wkrótce okaże niewinność oſkarżonych.

Ex Direktor Carnot, iak słychać, powrócił iuż do ſtolicy; nie wiadomo gdzie ſię ukrywał przez czas tak długi. Do Ex Direktora Barthelemy w niżſzey Saxonii mieszkaiącego Buonaparte gońca wysłał. Ten że kilkakroć iuż zaſiadał na radzie ſtanu; pozwolono znaydować ſię Miniſtrom; ci iednak zdania ſwoiego otworzyć nie mogą; Oprócz Prezydentow Departamentowych, Chaptal mieć będzie w dozorze edukacyą młodzi; Dufresne intereſsa ſkarbowe; Regnier dobra i lasy narodowe; Lescalier osady zamorſkie; Cretet drogi, moſty, groble. Dufresne ieſt dawny przyiaciel i pomocnik Miniſtra niegdy ſkarbowego Neckera.

Buonaparte przepisuiąc iakie nagrody maią bydź rozdawane walecznym żołnierzom, przepisał że w każdey połbrigadzie nie więcey rozdawać mogą Generałowie en chef przywileiow nad 30; w połkach konnych 15 tylko; kto zaś nadzwyczaynym męſtwem dyſtyngwować ſię będzie, takiemu dana ma bydź Szabla przez Miniſtra woiennego, który nie więcey nad 200 w całey armii dać powinien. Pokazało ſię z rachunkow ſkarbowych, że utrzymywanie rządu przeszłego kosztowało na rok ſkarbowi 17 millionow 500 tyſięcy liwrow; rząd dziſieyszy nie potrzebuie nad millionow 10, 800 tyſięcy. Większey ieszcze oszczędności czekać potrzeba, ieśli adminiſtracya dochodow publicznych będzie taka iaką chce mieć prawo i słuszność.

Piſma nasze, nie wiadomo na iakim fundamencie, rozgłoſiły iakie warunki do pokoiu przyszłego Buonaparte niedawno podał Auſtryackiemu Domowi. Traktat Campo Formio ma bydź odnowiony zupełnie przy naſtępuiących odmianach; Cesarz Jmć otrzyma Mantuę miaſto i Xięſtwo Mantuańſkie, i 3 legacye Kościelnego Państwa do RPtey Cisalpińſkiey przyłączone, Bononią, Ferrarę, i Rawennę; RPta Cisalpińſka ſkładać ſię będzie z Mediolanu, Parmy, Modeny, i Liguryi, Xięſtwo Toſkańſkie w granicach ſwoich rozszerzone zoſtanie, Xiążęciu Parmeńſkiemu inne dzierżawy we Włoszech, &c. Te i tym podobne pogłoſki podpadaią wątpliwości.

Generał Mack bardzo mile przez pierwszego Konsula był przyięty; słychać że wraz po zamianie ma otrzymać kommendę iedney z wielkich armii Auſtryackich. Wiadomo ieſt iak wiele praw i uſtaw z ludzkością i ſprawiedliwością niezgodnych napisały nam od lat 10 rewolucyine zgromadzenia: O tych znieſienie wołał narod cały. Dwa do tego były ſposoby; rzecz zoſtawić Tribunom, albo radzie ſtanu. Buonaparte obrał drugą drogę, iako nierównie krótszą. Już Konſiliarze bez ſprzeczki i gorszących ſwarow znieśli wiele praw niemiłych, tę naybardziey daiąc przyczynę poſtępku ſwoiego, że cokolwiek w nowey Konſtitucyi wyraźnie potwierdzono nie ieſt, tym ſamym odrzucone bydź może i powinno.

Z rapportow Generała Desaix widziemy, że nic iemu nie zostawało do czynienia w Egipcie wyższym, iak tylko dokończyć wyprawę iedną w Powiecie Ofsis, gdzie ostatki Mamelukow i Arabow stały zgromadzone. Ciągnąc przez pustynie armia znalazła ogromne dawnych miast krolowych ruiny, nad ktore, powiada Desaix, nie w świecie pięknieyszego niema. We wszystkich bitwach między innemi Officyerami Francuzkiemi dystyngwował się naylepiey Generał Friant. Kometa przez Astronoma Mechain znaleziona leży blisko gwiazdy. Sigma Serpentain; bez żadnego instrumentu widzieć ią można.

Generał Moncey kommenderuiący w Lionie, rozrzewnił mieszkańcow, gdy w proklamacyi donosząc o ustanowieniu rządu nowego, zwiastował przyszłą spokoyność i wskrzeszenie upadłego miasta. Ministrowie nie ogłosili ieszcze listy Departamentow Konstitucyą przyimuiących, i podobno iuż ogłaszać nie będą. W powszechności mówiąc oppozycya iest niewielka. Senatorowie nasi obowiązali się przysięgą nie obiawiać nikomu, co na obradach swoich mówić będą o osobach; inne albowiem ustawy taione bydź nie mogą.

Konstitucya r. 3 przepisała, że władza wykonawcza nie może woyska zprowadzać do stolicy bliżey nad mil kilka. Zniosł ustawę Buonaparte, kommendę 17 diwizyi łącząc z diwizyą 15, tak dalece, że dziś władza Generała Lefevre rozciąga się do 8 Departamentow okolicznych, w ktorych dziś żołnierza liczemy 30 tysięcy. Z Calais wiadomość odbieramy, że przez pomienione miasto biegł kuryer od konsulow do Londinu, posłany ktoremu na odpowiedź rządu Angielskiego nie więcey nad dni 5 czekać kazano.

Buonaparte będzie musiał pisać odezwę do połbrigady 2, iaką niedawno pisał do armii Włoskiey. Ciągnąc z Szwaycarow do Nice, gdy w Grenoble stanęła bunt podniosła domagaiąc się koniecznie wypłacenia żołdu zaległego; wypłacono za dni 10; ym nieuspokoieni żołnierze, nie słuchali głosu starszyzny do marszu hasło daiącey. Ferino Generał z Officyerami prożno używał pogrożek i modlow, oświadczył się nawet iż armaty zprowadzić roskaże; lecz odpowiedziała połbrigada, iż zna się z armatami. Nakoniec wypłacono żołd 70 dniowy; wnet żołnierze poszli spokoynie gdzie kazano.

Minister policyi przyniosł temi dniami do pierwszego Konsula dwa pisma, w ktorych nowa konstitucya, i osoby rządowe czernione były. Obydwa nic nie mówiąc wrzucił w ogień Buonaparte. Pogrzeb Senatora Daubanton odprawił się z nay większą okazałością. Dniem przed śmiercią powiadał do przyiacioł; obrano mnie Konserwatorem praw i konstitucyi; ia zaś nie widzę iakim sposobem długo zachować potrafię życie moie w podeszłym iuż wieku.

Niedawno port Brestański zapalić chciano; słychać że flotta zkombinowana wkrótce wychodzi pod żagle; lecz o tym nie ieden powątpiwa. Początkowe posiedzenia i obrady mianowicie Tribunow, nic nam nie zwiastuią dobrego; Swary, kłotnie, chęć popisywania się z prożną wymową, słowem toż samo cośmy dawniey widzieli w radzie 500, i co zawsze widzieć będziemy w gminnych i licznych zgromadzeniach. Z tąd iuż niektórzy rokuią bliski upadek Tribunom; inni mówią że oni formować będą oppozycyą przeciw rządowi.

Nie ten iest obowiązek Tribunow, powiada konsyliarz stanu Roederer, przeciwić się rządowi bez przyczyny, ganić wszystko co czyni, odrzucać czego żąda; potwarzać gdy na pochwałę zasłużył; poniżać gdy naywiększey mocy potrzebuie; woynę mu zapowiadać gdy pokoy daie; prawić od rzeczy, gdy rozsądnie czyni; zasmucać, gdy rząd serca obywatelskie napełnia pociechą i nadzieią. To czyniąc Tribunowie staliby się wzgardy godnemi: Powołanie ich iest roztrząsać, poprawować, doskonalić proiekta rady stanu, pracować oko lo uszczęśliwienia i dobra publicznego.

O przyłączeniu 4 Departamentow nad Reńskich do Rzpltey nikt z nas niewątpi; wiedząc że w nich obywatelom głosować kazano za przyięciem lub odrzuceniem konstytucyi. Między skazanemi na deportacyą od przeszłych Direktorow znayduwali się Sicard, Laharpe, Fontanes; pierwszemu powrócić kazano do Dyrekcyi szkoły głuchych i niemych, ktorey dozorcą został po zeyściu założyciela oney l' Epee; dziś spodziewamy się przybycia do naszey stolicy P. Murray posła Amerykańskiego.

Powiadano że 3 Szefom Szuanow audyencyą dawał Buonaparte; ieden tylko był Dandigné z 2 Adjutantami; ten kommenderuie na lewym brzegu Ligery. Rozmawiał z konsulem o środkach służyć mogących do przywrócenia prędkiego pokoiu. Podał warunki Buonaparte; Dandigné prosił o dwumiesięczny przeciąg czasu, ażeby Szuanowie mogli zapytać się wyższey lecz daleykiey za morzem zwierzchności. Nie pozwolił konsul, i rozkazał Szefowi Dandigné we 24 godzinach ustępować z Paryża. Wszystkie dziś pisma nasze głoszą, że nie przyiacielskie kroki d. 5 rozpoczęte bydź musiały

z Wenecyi 27 Grudnia z Gazety Hamburgskiey

Biega w mieście naszym pogłoska, że Kardynał Bellisoni, rodem z Pawii, Arcy Biskup Cezeny, został obrany następcą Piusa 6; zezwolenia tylko czekać trzeba Dworu Wiedeńskiego. Pałac Nuncyatury zupełnie wygotowany iest na przyięcie nowego Papieża.

Nro. 6.

DODATEK

DO

KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 21 Stycznia 1800 *w* Sobotę.

z Toulouse 26 Grudnia z Gazety Hamburgskiey

Konstitucya nowa prawie iednomyślnością głosow przyięta została w mieście i okolicach naszych. Niektórzy iednak obywatele ten akt podpisuiąc przydali uwagi swoie. Jeden: Ponieważ ze dwoyga złego rostropność mnieysze wybierać każe, większe zaś bydź nie może, iak nie mieć żadney konstitucyi; przeto przyimuię teraznieyszą. Drugi: przyimuię konstitucyą r. 8; nie ganię iednak poprzedzaiącey, ponieważ niewiem co ieszcze może nastąpić. Tym podobnych uwag wiele znalazło się na innych mieyscach. Cieszemy się nieskonczenie, że Buonaparte złożyć kazał z urzędu [illegible] ieszcze za Robertspierra postanowionych, którzy do dziś dnia nas utrzymywali w boiazni.

z Turinu 24 Grudnia z Gazety Hamburgskiey

Generał Melas mieszka w Pałacu Carignan, gdy wieżdżał do miasta, radość obywatelow niezmierna była cieszących się z oglądania zbawcy swoiego. Wszystkie domy oswiecono. Austryackie woyska postanowiły attakować sławny wąwoz Bochetta. Regimenta: Bussi, Froellich, ieden z Węgierskich pod ieneralem Eckler d. 15 przez Serravalle poszły do Jsola i Fiacone; regimenta Schrader i Jordi zostawiono w Serravalle; attak miał nastąpić nazaiutrz, gdy nieprzyiaciel o bliskim ostrzeżony niebespieczeństwie sam Cesarskich attkować przedsięwzioł.

Uderzył więc o godzinie 2 z rana na Caresio; po długim odporze Austryacy liczba słabsi stanowisko opuścili; co skłoniło Generała Eckler, iż z Serravalle i Jsola ustąpił do Novi. Strata z naszey strony bardzo mała; nazaiutrz wódz pomieniony powrócił nie tylko do Jsola, ale nawet osadził Monterondo. Powiadaią, że Francuzcy żołnierze kupami powracaią do Oyczyzny; usiłuiąc zbiegow zatrzymać Generał Gardanne zamordowany został. I to słychać, że nieprzyiaciel w *Gavi* nie zostawił nad 400 garnizonu; z Bochetty zaś uprowadził wiele armat. To powniey[s]za co piszą z Tortony, że Generał Melas w Pozzuolo zakładać kazał wielkie magazyny; mianowicie mąki, drzewa, i furażow. Armia Austryacka pomnaża się codziennie sposobiąc się do kampanii nowey, która podobno wkrótce będzie zaczęta.

z Zurich 29 Grudnie z Gazety Hamburgskiey

Nasz Canton i cała część wschodnia kraiu Szwaycarskiego zostaie dziś tak zniszczoną, że wiele wsi z głodu i rospaczy mieszkańce opuścić musieli. Cokolwiek ieszcze było żywności w magazynach, oddaliśmy Francuzom; ci wzaiemnie przyrzekli nam wszystkiego dostarczyć z Pontarlier lecz dotąd skutku obietnic nie widziemy. Fabriki i rękodzieła w Cantonie naszym dawniey kwitnące, dziś są nieczynne, czekamy codziennie rewolucyi rządowey; równie nam iak Francuzom potrzebną bydź się zdaie; Xięgi praw ciwilnych i politycznych nie napisano, chociaż zgromadzenie prawodawcze iuż 20 miesięcy ciągle się naradza; w skarbie straszliwy nieporządek; podatkow nie płacą obywatele.

z Strasburga 4 Stycznia z Gazety Hamburgskiey

Generał en chef Moreau stanoł iuż przy armii swoiey. Regimenta niektóre od granicy Grisońskiey do naszych okolic przybyły; w powszechności mówiąc lewe skrzydło nad Renem znacznie wzmocnić kazano, co iasnym iest dowodem, że w tey stronie zaczepnie, w Szwaycarach odpornie tylko dokazywać mamy. z Berne wiadomość odbieramy, że Rady prawodawcze wyznaczyły komuissyą z osob 10 złożoną, którey dano wielką władzę. Direktorowie: La Harpe, Oberlin. Sekretan arestowani; czekamy doniesienia pewnieyszego, Słychać że ma bydź ogłoszone broni zawieszenie na 4 miesiące.

Mediciñſkie Collegium poczytuiąc obowiązkiem ſwoim poſtrzegać zdrowia powszechnego, dochodziło natury i własności ukazuiącey ſię teraz choroby; ieſt to taż ſama, która Roku 1588 w całych Niemczech, R. 1733 w całey Europie, Roku 1782 w różnych Państwa Roſsyiſkiego miaſtach była zagęszczona. Gdy ta choroba nie będzie opątrywana pilnie, lub leczona będzie nie przyzwoitym sposobem, może ſię przemienić w bardzo szkodliwe boleści, osobliwie u ludzi słabych którzy maią nadwątlone ſiły. Przeto Collegium dla prędszego i łżeyszego iey leczenia, na pożytek mianowicie pospólſtwa przepisuie naſtępuiące ſposoby.

Naprzód zaś wiedzieć trzeba, że ta choroba początek ſwóy bierze w gardle, noſie i pierſiach; przytym czuć ſię daie ziębienie i gorączka na przemian; późniey bez przeſtańnie gorączka, pragnienie, ból głowy, naybardziey we łbie, opadnienie całego ciała, ściśnienie pierſi, ból w pachwinach i ſtawach, nos czasem ſuchy, czasem wilgotny, łzy płyną z oczu, Kaszel w początku ſuchy, daley wilgotny; co wszyſtko przed nocą bardziey niż we dnie dolega, z większą lub mnieyszą gorączką.

W ſamym więc początku choroby wziąć trzeba Soli Sibirſkiey dwie łyżki ſtołowe, rozpuścić w Szklance wody letniey, i wypić dla rozwolnienia żołądka; do czego też służyć może dobry roſoł ogurkowy. Jeżeli kto czuie gorycz w gardle lub nauzyę, powinien wziąć na womity, do czego przepisane są dla proſtego ludu w Aptekach recepty. Wſtrzymać ſię należy od pospolitych pokarmow i gorących napoiow; używać kleyku owsianego, lub kaszki; pić ſok żurowinowy z wodą, albo dobry kwas, naylepiey zaś kwiab bzowy z Octem i miodem, póki ſię nie zmnieyszy choroba. Znaki powracaiącego zdrowia będą naſtępuiące; wilgoć z kaszlem odchodząca gęſta, trochę kleyka, i poty. W ten czas pić naywięcey wyżey opisanego napoiu, przydaiąc trochę imbieru na proch ſtartego; powoli zaś wracać ſię do używania pokarmow pospolitych. Ludzie chorzy zoſtawać maią w Jzbach miernie ciepłych.

Magiſtrat Wileńſki podaie do wiadomości że podług uchwały Magiſtratowey, wspólnie z delegowanemi od obywatelſtwa Wileńſkiego Deputatami poſtanowioney a przez JW: Aktualnego ſtanu Konsyliarza Littgo: Cywilnego Gubernatora i Kawalera Frizela konfirmowaney, ſkładka tymczasowa na potrzeby Publiczne miaſta od rzezi bydła w mieście Guberń: Wilnie na rok ieden przeznaczona, wypuſzczona zoſtanie w Arędę roczną od dnia 1. Febr idącego roku więcey daiącemu. Zyczący więc wziąć w arędę takowy pobor maią oświadczyć swe żądania na pismie przed Magiſtratem, oraz mieć gotową kaucyą lub odpowiadaiącą potrzebie Poſseſyą, a to przed dniem 26 Januaryi idącego 1800 Roku. Cena poczemu ma się wybierać rzeczona ſkładka ieſt naſtępuiąca.

od	Wołu bitego Srebrem	po kopieiek		50
od	Jałowicy ditto	ditto	ditto	30
od	Cielęcia ditto	ditto	ditto	3
od	Owcy ditto	ditto	ditto	4
od	Wieprza karmnego ditto		ditto	15 i ½
od	Chudca ditto	ditto	ditto	7
od	Kozła ditto	ditto	ditto	3
od	Kozy ditto	ditto	ditto	2

Podaie ſię do wiadomości, iż w Dobrach W. Byſtrama Majora Dauzgiery zwanych w Powiecie Upitſkim mila od Birż ſytuowanych, znayduie się do przedania ſzary Gips, którego Szyffund czyli funtow 400 za złotych Polſkich cztéry Talarową monetą; w tych że Dobrach Dauzgierach życzący doſtać mogą.